

Datum: 20.12.2011
Številka: 401-37/11

NALEZLJIVE BOLEZNI NA DOLENJSKEM V NOVEMBRU 2011

**AKTUALNO:
Ob svetovnem dnevu aidsa 2011**

NALEZLJIVE BOLEZNI

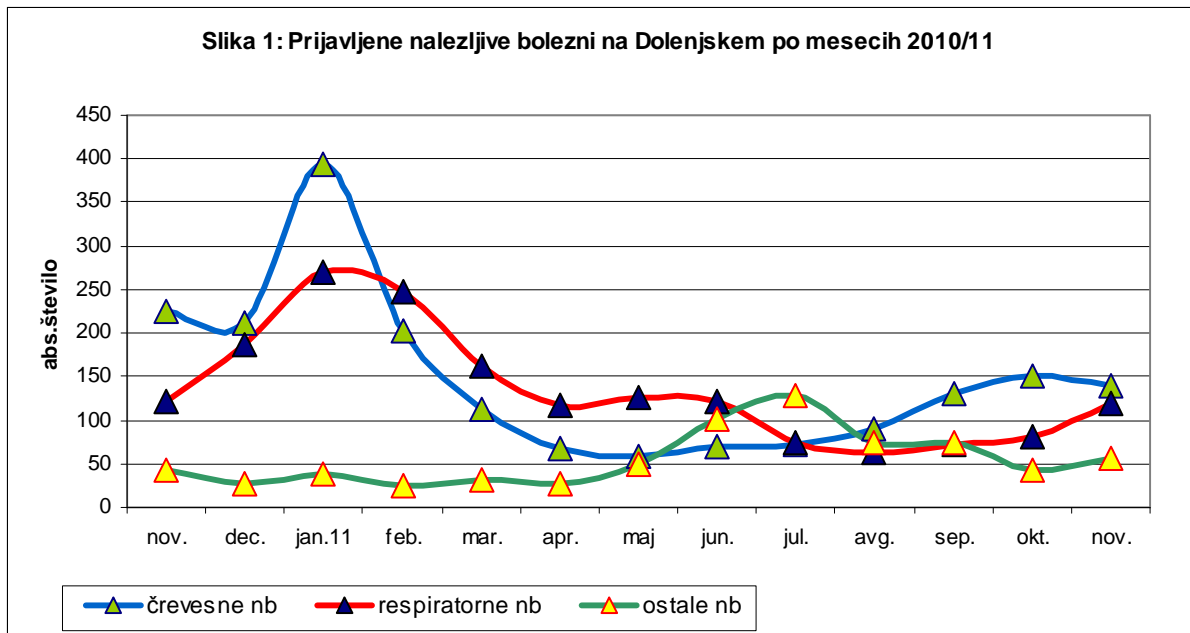
Novembra 2011 smo za območje dolenjske zdravstvene regije prejeli **314** prijav nalezljivih bolezni, kjer niso upoštevani primeri tuberkuloze, ARI/GPB in HIV/aidsa. Stopnja zbolevanja, ki znaša 22,5/10.000 prebivalcev, je 1,6 krat manjša kot v petletnem povprečju, podobna kot v preteklem mesecu in v enakem obdobju lani. Najvišja stopnja obolevnosti je bila na območju UE Metlika (40,2/10.000 preb.), najnižja v UE Novo mesto (18,3/10.000 preb.). Najpogostejše so bile črevesne nalezljive bolezni (139 prijav), primerno času sledijo respiratorne nalezljive bolezni (119 prijav) ter ostale nalezljive bolezni (56 prijav); (slika 1).

Umrljivost. Zaradi nalezljive bolezni v mesecu novembru ni umrl nihče.

Za bolezni, proti katerim izvajamo obvezno cepljenje, nismo prejeli nobene prijave.

Epidemije. V tem mesecu smo obravnavali izbruh nalezljive bolezni v UE Trebnje.

Slika 1: Prijavljene nalezljive bolezni na Dolenjskem po mesecih 2010/2011

Najpogosteje smo zabeležili **enterokolitise neznanega povzročitelja** (114 bolnikov), sledijo **streptokokni tonzilo-faringitisi** (37 bolnikov), **norice** (34 bolnikov), **škrlatinka** in **dermatofitoze** (po 21 bolnikov), **driske povzročitelja norovirusi** (16 bolnikov), **herpes zoster brez zapleta** (15 bolnikov), **Lyme borelioza** (13 bolnikov), **erizipel** (11 bolnikov), **neopredeljeni akutni tonzilitisi** (osem bolnikov), **enterobioza** (sedem bolnikov), **driske povzročitelja rotavirusi** (pet bolnikov), **neopredeljena infekcijska mononukleoz** (štirje bolniki), **driske povzročitelja salmonela** (dva bolnika), in posamezno **driske povzročitelja kampilobakter**, **driske povzročitelja adenovirus**, **hemoragična vročica z renalnim sindromom (HMRS)**, **kronični virusni hepatitis B**, **garje** in **nosilstvo povzročitelja virusnega hepatitisa B**.

Črevesne nalezljive bolezni

Novembra smo iz dolenske zdravstvene regije prejeli **139** prijav črevesnih nalezljivih bolezni, kar predstavlja **44,3%** vseh prijavljenih nalezljivih bolezni in stopnjo obolevnosti 10/10.000 prebivalcev. Število prijav je 1,5 krat nižje kot v petletnem obdobju, podobno kot v preteklem mesecu ter 1,6 krat nižje kot v enakem obdobju lani. Najpogosteje so bili prijavljeni **enterokolitisi neznanega povzročitelja** (82%), sledijo **driske povzročitelja norovirusi** (11,5 %), **driske povzročitelja rotavirusi** (3,6 %), **driske povzročitelja salmonela** (1,4 %) ter **driske povzročitelja kampilobakter** in **adenovirus** (po 0,7 %).

Izbruh: Obravnavali smo izbruh norovirusnih okužb v kolektivu v UE Trebnje. Izvor okužbe je bil najverjetneje bolnik, za način prenosa pa ocenjujemo, da je bil alimentaren.

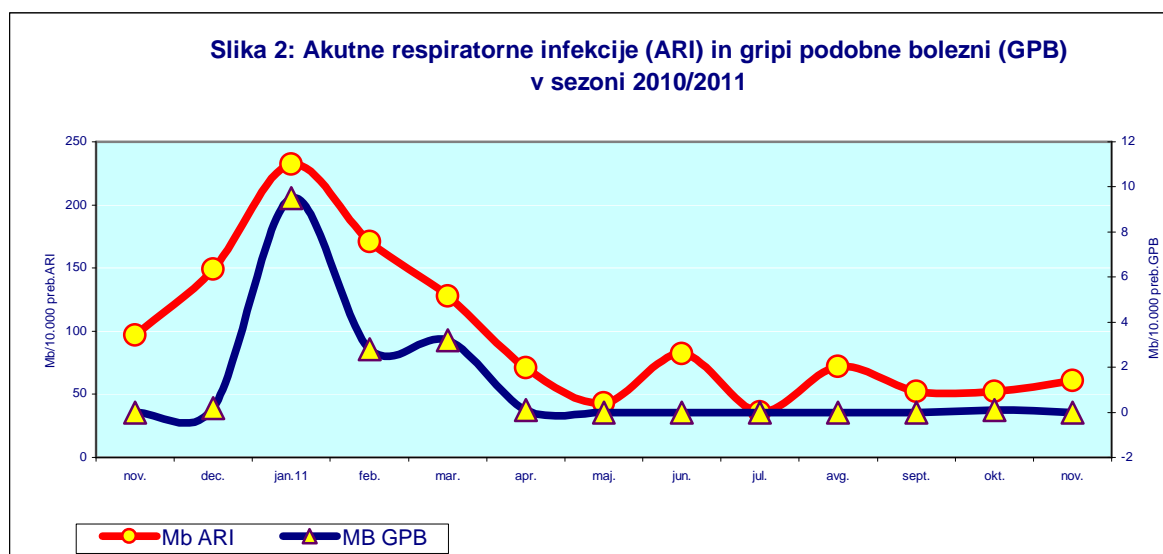
Respiratorne nalezljive bolezni

Zaradi respiratornih nalezljivih bolezni je bilo v novembru 2011 prijavljenih **119** bolnikov (brez ARI/GPB), kar predstavlja **37,9 %** vseh prijavljenih nalezljivih bolezni in stopnjo zbolevanja 8,5/10.000 prebivalcev. Število prijav je 2 krat nižje kot v petletnem povprečju, 1,5 krat višje kot v preteklem mesecu in 1,2 krat višje kot v enakem obdobju lani.

Na prvem mestu so **streptokokni tonzilofaringitisi** (31,1 %), sledijo **norice** (28,6 %), **škrlatinka** (17,6 %), **herpes zoster brez zapleta** (12,6 %), **neopredeljeni akutni tonzilitisi** (6,7 %) in **neopredeljena infekcijska mononukleza** (3,4 %).

Akutne respiratorne infekcije in gripi podobne bolezni (ARI/GPB): iz območja dolenske zdravstvene regije smo v novembru 2011 prejeli **858** prijav ARI vključno s pljučnicami, s stopnjo zbolevanja 61/10.000 prebivalcev, kar je podobno kot v preteklem mesecu. Prijave GPB nismo prejeli; slika 2.

Slika 2: Akutne respiratorne infekcije (ARI) in gripi podobne bolezni (GPB) v sezoni 2010/11

Ostale nalezljive bolezni

V novembru smo prejeli **56** prijav ostalih nalezljivih bolezni, kar predstavlja **17,8 %** vseh prijavljenih nalezljivih bolezni in stopnjo zbolevanja 4/10.000 prebivalcev. Število prijav je podobno kot v petletnem obdobju, 1,3 krat višje kot v preteklem mesecu in v enakem obdobju lani. Najpogosteje so bile prijavljene **neopredeljene dermatofitoze** (37,5 %), sledijo **Lyme borelioza (ECM)** (23,2 %), **erizipel** (19,6 %), **enterobioza** (12,5 %) in **hemoragična vročica z renalnim sindromom (HMRS), kronični virusni hepatitis B, garje in nosilec povzročitelja virusnega hepatitisa B** (po 1,8%). Zaradi **hemoragična vročica z renalnim sindromom (HMRS)** je zbolel 41 letni moški, doma iz okolice Novega mesta. Kot najverjetnejši kraj okužbe je navedel delo v gozdu (napravljanje drv) v UE Krško.

Preglednica 1: Prijave nalezljivih bolezni po UE Dolenjske v novembru 2011

MKB	DIAGNOZA	UE					Skupaj	petlet. povpr.
		Črno-melj	Krško	Metlika	Novo mesto	Trebnje		
A02.0	driska, povzr. salmonela	0	1	0	0	1	2	6
A04.5	driska, povzr. kampilobakter	0	0	0	0	1	1	9
A08.0	rotaviroza	1	1	0	2	1	5	8
A08.1	driska, povzr. norovirus	2	0	1	4	9	16	14
A08.2	driska, povzr. adenovirus	0	0	0	0	1	1	2
A09	driska, neopredeljen povzr.	23	28	11	43	9	114	166
A38	škrlatinka	8	2	6	5	0	21	22
A46	šen (erizipelas)	2	1	0	4	4	11	11
A69.2	Lymška borelioza - ECM	3	5	0	4	1	13	22
A98.5	hemoragična vročica z renalnim sindr. (HMRS)	0	0	0	1	0	1	0
B01.9	norice	7	3	0	15	9	34	150
B02.9	herpes zoster brez zapleta	3	5	0	6	1	15	15
B18.1	kronični virusni hepatitis B	0	0	0	0	1	1	1
B27.9	infekcijska mononukleozna, neopredeljena	0	2	0	2	0	4	3
B35.9	dermatofitoza, neopr.	0	12	2	6	1	21	22
B80	enterobioza	0	1	5	1	0	7	4
B86	garje	0	0	0	1	0	1	4
J02.0	streptokokni faringitis	1	0	9	9	1	20	4
J03.0	streptokokni tonzilitis	0	5	0	12	0	17	9
J03.9	akutni tonzilitis, neopredeljen	0	8	0	0	0	8	34
Z22.5	nosilci povzročitelja virusnega hepatitisa B	0	0	0	1	0	1	0
	Skupaj	50	74	34	116	40	314	508
	Mb/10.000 preb.	27,1	26,3	40,2	18,3	19,7	22,5	36,7

ANTIRABIČNA DEJAVNOST

V novembru smo v antirabični ambulanti našega zavoda **obravnavali 16 oseb**, od teh smo **5 poškodovancev cepili proti steklini**. V 12 primerih je poškodbo povzročil pes, v 4 mačka.

AKTUALNO:

Ob svetovnem dnevu aidsa 2011

HIV/aids je ena od najbolj smrtonosnih epidemij sodobnega časa. Bolezen povzroči HIV, virus človeške imunske pomanjkljivosti, ki napade in uniči določene bele krvničke, ki so pomembne za odpornost proti nalezljivim boleznim in nekaterim rakavim obolenjem.

Do okužbe lahko pride zaradi nezaščitenih spolnih odnosov z okuženo osebo, pri prejemu okužene kri, z uporabo igel ali drugih instrumentov, ki so onesnaženi s krvjo in s katerimi kožo prebadamo. Okuži se lahko tudi otrok pred ali med porodom ter z okuženim materinim mlekom.

Ko se enkrat okužimo, okužbe ni več mogoče pozdraviti. Možno pa je pri zgodaj odkriti okužbi z ustreznim zdravljenjem doseči zadovoljivo obnovo imunskega sistema, kar omogoča okuženim bolj kakovostno in tudi daljše življenje. Tako je okužba z virusom HIV v razvitih državah postala kronično obolenje, ki ga je z discipliniranim jemanjem zdravil in rednimi kontrolami mogoče obvladovati.

Tudi cepiva, s katerimi bi lahko preprečili nove okužbe s HIV, še nimamo.

Pred aidsom se lahko osebe zavarujejo tako, da imajo varne spolne odnose, pri nestalnih partnerjih je najbolj priporočljiva uporaba kondoma. Ljudje, ki si injicirajo prepovedane droge, naj pazijo, da vedno uporabijo čisti pribor. Previdnost je potrebna tudi pri tetoviranju, prebadanju ali akupunkturi, saj morajo biti instrumenti sterilizirani.

Strokovnjaki priporočajo redna testiranja, če ima oseba pogosto tvegane spolne odnose. Po nekaterih ocenah v Sloveniji še vedno obstaja nekaj sto ljudi, ki so okuženi z virusom HIV, pa tega ne vedo, ker zaradi strahu ali zaradi drugih razlogov še niso opravili testiranja.

V zadnjih letih se število na novo okuženih v Sloveniji zaskrbljujoče povečuje. Letno pri nas odkrijemo med 40 in 50 oseb, letos bo najverjetneje število okuženih naraslo na blizu 60. Najbolj ranljiva in rizična skupina so moški, ki imajo spolne odnose z moškimi (MSM). Okužba se širi predvsem zato, ker je popustil strah pred umiranjem.

Letošnji Svetovni dan boja proti aidsu je usmerjen v razumevanje skupin z večjim tveganjem in nadgradnjo preventivnih aktivnosti.

Strateškega pomena bo promocija spolnega in reproduktivnega zdravja med vsemi prebivalci, predvsem med mladimi – mlade želimo ozavešteviti o varni in odgovorni spolnosti. Mladostniki namreč vstopajo v partnerske odnose mlajši ter tudi prej pričenjajo s spolnim življenjem, ob tem pa se premalo zavedajo nevarnosti virusa HIV.

Več informacij lahko najdete na spletni strani Inštituta za varovanje zdravja <http://www.ivz.si>.

Pripravili:
Majda Štefanič, v. s. t.
Marta Košir, dr. med.

Predstojnica SHEE:
Bonia Miljavac, dr. med., spec. hig.